

Tantárgyi tematika
KÖVETELMÉNYEK ÉS TANTÁRGYI PROGRAM
Polgári jog V. (Családjog) gyakorlat c. tantárgyból
tárgykód: AJPJT273N6
Jogász szak nappali tagozat
2018/2019. tanév II. félév

Tárgyfelelős: Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea, egyetemi docens

Tárgyfelelős intézet/tanszék: Polgári Jogi Tanszék

Tantárgy oktatója: Dr. Barzó Tímea intézeti tszv. egyetemi docens, dr. Kriston Edit tudományos segédmunkatárs

Előtanulmányi kötelezettség: AJPJT250N5 jegy

Egyidejű felvétel: AJPJT272N6 fv

Óraszám/hét vagy Óraszám/félév: 2 óra /hét

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Kreditpont: 1

I. A tantárgy feladata és célja

Az előadásokat párhuzamosan kísérő polgári jogi gyakorlat célja, hogy az elméleti ismeretek megszerzésével egyidejűleg betekintést nyújtson a jog gyakorlati működésébe. A kis létszámú csoportos foglalkozás lehetőséget teremt arra, hogy a hallgatók aktívan részt vegyenek a gyakorlati feladatok, jogesetek közös megoldásában.

A Polgári jogi gyakorlat 5. tantárgy a családi jognak, mint a polgári jog viszonylagosan önállósult részterületének a feldolgozását tűzi ki feladatául. Az elsajátítandó tananyag kiterjed különösen a házassági vagyonyjog, az apasági vélelmek, az örökbefogadás, a tartási kötelezettség, a szülői felügyelet és a gyámság szabályaira.

II. A tantárgy tematikus leírása

1. A családjog helye a magánjog rendszerében. A családjog belső tagozódása. A családjog jogforrásai. A családjog alapelvei. A jegyesség. A házasság fogalma, a házasságkötést megelőző eljárás. A házassági akadályok.
2. A házasság megkötésének alaki kellékei. A házasság megkötése. A házasság érvénytelenségének fogalma, elhatárolása a nem létező házasságtól. Az érvénytelenségi okok és az érvénytelenség orvoslása. Az érvénytelenítési per. Az érvénytelen házasság vagyonyjogi hatásai (4:36.§). A házasság megszűnésének esetei és joghatásai. A házasság felbontása.
3. A házastársak személyi viszonyai, jogai és kötelességei. A házastársak névviselési szabályai. A volt házastárs tartása. A tartás feltételei. A házassági vagyonyjogi rendszerek. A házastársi vagyonyközösség fogalma, kezdete és megszűnése.
4. A házastársak közös vagyona. A közös vagyonhoz tartozás vélelmei. A házastársak különvagyona, annak terhei és tartozásai. A vagyonyközösséghez tartozó vagyontárgyak használata és kezelése, a költségek és kiadások viselése. A foglalkozás gyakorlásához szükséges és az üzleti vagyonyhasználatára és kezelésére vonatkozó speciális rendelkezések.

5. A közös vagyonnal való rendelkezés a házastársi vagyonszövetség alatt, a házastársi vagyonszövetség megszűnése és a közös vagyon megosztása közötti időszakban. A közös lakással való rendelkezés korlátai (4:77.§). A rendelkezési jog gyakorlásából eredő felelősség. A vagyonszövetség bíróság általi megszüntetése és annak jogkövetkezményei. A házastársi közös vagyon megosztása.
6. A házassági vagyonszövetségi szerződés. A házassági vagyonszövetségi szerződésben választható vagyonszövetségi rendszerek. A házastársi közös lakással való rendelkezés korlátai. A lakáshasználati szerződés. A lakáshasználat rendezése. A lakáshasználati jog ellenértékének megfizetése. A többelhasználati díj. Házastársi tartás.
7. A bejegyzett élettársi kapcsolat. A bejegyzett élettársak személyi és vagyoni jogai, kötelezései. Az élettársi jogviszony fogalma, az élettársak vagyoni viszonyai. Az élettársi tartás, az élettársak lakáshasználatának rendezése.
8. A rokoni kapcsolat alapjai. Az apai jogállást keletkeztető tények. A házasságon alapuló apasági vélelem. Az egységes apasági vélelmek. Az apaság vélelmének megtámadása. A vélelem megtámadásának okai, kizártsága, a megtámadásra jogosultak, a megtámadási határidők. Névvitelés és kapcsolattartás az apasági vélelem megdöntése után. Az apaság vélelmének megdöntése nemperes eljárásban. Az anyai jogállás.
9. Az örökbefogadás célja és feltételei az örökbefogadó és az örökbefogadott oldalán. Az örökbefogadhatónak nyilvánítás. A nyílt és a titkos örökbefogadás elhatárolása. Az örökbefogadási eljárás. Az örökbefogadás utánkötése. Az örökbefogadás joghatásai. Az örökbefogadott gyermek vérségi származása, illetve a vér szerinti szülő egészségügyi adatai megismeréséhez való joga. Az örökbefogadás hatálytalanná válása és felbontása.
10. A szülői felügyelet általános szabályai és elvei. A gyermek nevének meghatározása, gondozása és nevelése, lakóhelyének és tartózkodási helyének kijelölése. A gyermek nevelésének és életpályájának kijelölése. A gyermek vagyonának kezelése. A szülők felelőssége a vagyonkezelés során. A gyermek törvényes képviselője, a törvényes képviselő korlátai.
11. A szülői felügyelet gyakorlása a szülők megállapodása alapján. A szülői felügyeleti jog gyakorlásának bírósági rendezése. A gyermek elhelyezése harmadik személynél. A gyermekétől különülő szülő jogai és kötelezettségei. A szülői felügyelet megszűnése és megszüntetése, esetleges visszaállítása.
12. A kapcsolattartásra vonatkozó általános szabályok. A kapcsolattartás rendezése, módja és helye. Az elmaradt kapcsolattartás pótlása. Felelősség a kapcsolattartás akadályozásáért. A kapcsolattartási jog korlátozása, esetleges megvonása. A szülői felügyeleti jog szünetelésének esetei és a szünetelés jogkövetkezményei. A családbefogadás.
13. A rokonszövetségi elvi alapja, feltételei. A tartási kötelezettség és a tartásra való jogosultság sorrendje. A tartás mértéke és módja, annak későbbi megváltoztatása. A tartásdíj meghatározása, a tartás időtartama. A tartási kötelezettség megszűnése és megszüntetése. A tartáshoz való jog megszűnése.
14. A kiskorú és a nagykorú gyermek tartására vonatkozó különös rendelkezések. A gyámrendelés feltételei és a gyámság fajtái. A gyámság viselésének általános feltételei. Kizárás a gyámság viseléséből.
15. A gyámság tartalma, a gyám jogai és kötelezései (elhatárolása a szülőt megillető szülői felügyeleti jog tartalmától). A gyám ellenőrzése, felelőssége. A gyámság, illetve a gyámi tisztség megszűnése.

III. Félévközi számonkérés módja vagy Aláírás feltétele vagy A félév elfogadásának feltételei

A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel az **aláírás megszerzésének** feltétele. Kettőnél több hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

A **gyakorlatok értékelése** ötfokozatú: (1-2-3-4-5). A félév során **2** zárthelyi dolgozat megírása kötelező, melynek időpontjai: **12. hét** és a **18. hét a szeminárium/gyakorlat-vezetővel történő egyéni megbeszélés szerint**. Az egyes számonkérések anyagát az addig elhangzott előadások témakörei határozzák meg. A két zárthelyi dolgozat legalább 60%-os teljesítése a feltétele az „elégséges (2)” minősítésnek, 70%-os a „közepes (3)” minősítésnek, 80%-os a „jó (4)” minősítésnek és a 90%-os teljesítményt elérő hallgató „jeles (5)” minősítést kap.

Az **aláírás megszerzésére** a szorgalmi időszak utolsó szemináriumán van lehetőség a teljes félévi anyagból, ennek eredménytelensége esetén a pótlás a vizsgaidőszak első három hetében történik szintén a féléves anyagrészből.

IV. Vizsgakövetelmények leírása vagy Vizsgára bocsátás feltételei vagy Számonkérés követelményei

Az elégtelen **gyakorlati jegy** javítása a vizsgaidőszak első három hetének egy kiválasztott napon a tanszék által megjelölt időpontok közül írásban történik szintén a teljes féléves tananyagból.

SZMSZ III. 50.§ (8) bek.: „A szorgalmi időszak végét követően az aláírások és a gyakorlati jegyek pótlására a vizsgaidőszak első két hetében van lehetőség, beleértve a dékáni méltányosság esetét is. A pótlási időszak végének pontos meghatározását minden félévben a tanulmányi időbeosztás tartalmazza. A tantárgyfelelősök/oktatók kötelesek minden hétre legalább egy lehetőséget biztosítani a pótlásra. A vizsgaidőszakban ugyanazon tantárgyból legfeljebb három alkalommal lehet aláírást, gyakorlati jegyet pótolni, első alkalommal kérelem és mulasztási díj befizetése nélkül, a második alkalommal dékáni méltányossági engedély birtokában a 124. § (1) bekezdésében rögzített díj fizetését követően. A harmadik pótlási alkalomra kivételesen indokolt esetben rektori méltányossági engedély birtokában van lehetőség az engedélyben rögzített időpontig, a 124. § (1) bekezdésében rögzített díjak megfizetése után.”

V. Kötelező tananyag

- BARZÓ Tímea: A magyar család jogi rendje. Budapest, Patrocinium Kiadó, 2017. (ISBN:978-963-413-177-9)
- Jogszabály: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény – tükrös szerkezetben (Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015. harmadik kiadás)

VI. Ajánlott irodalom

- BARZÓ Tímea: Házassági vagyoni jog. In: Barzó Tímea - Lábady Tamás - Navratyil Zoltán – Csehi Zoltán – Kenderes Andrea: Családjog a 2013. évi V. törvény alapján. Az új Polgári Törvénykönyv szövegének rövid magyarázata ideiglenes jegyzet. Menedzser Praxis Szakkönyvtár és Gazdasági Tanácsadó Kft. Budapest, 2014. 34-135. o.
- Hegedűs Andrea: Családjog. Polgári Jog. R.I.M.Á.K. Bt. Szeged, 2018.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. II. kötet kapcsolódó részei (Szerk.: Osztovcics András). Opten Informatikai Kft. Budapest 2014.
- Vékás Lajos (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz (Complex Kiadó, Budapest, 2014)

- BARZÓ Tímea: Deliberating the Role and Place of the Engagement as one of the institutions of Family Law: Should Parties Who Intend to Get Married be Considered as Engaged at the Same Time? In: European Integration Studies, 2011. (Vol. 9) No.1, pp. 17-25.

VII. Egyéb tudnivalók:

Az egyes csoportok gyakorlatvezetői:

301.	szerda	10-12	A/1.309.	dr. Kriston Edit tudományos segédmunkatárs
302.	szerda	8-10	A/6.203.	dr. Kriston Edit tudományos segédmunkatárs
303.	szerda	8-10	A/6.22/B.	Dr. Barzó Tímea int. tszv. e. docens
304.	szerda	10-12	A/6.22/B.	Dr. Barzó Tímea int. tszv. e. docens

Miskolc, 2019. február 3.

Dr. Barzó Tímea
intézeti tszv. egyetemi docens